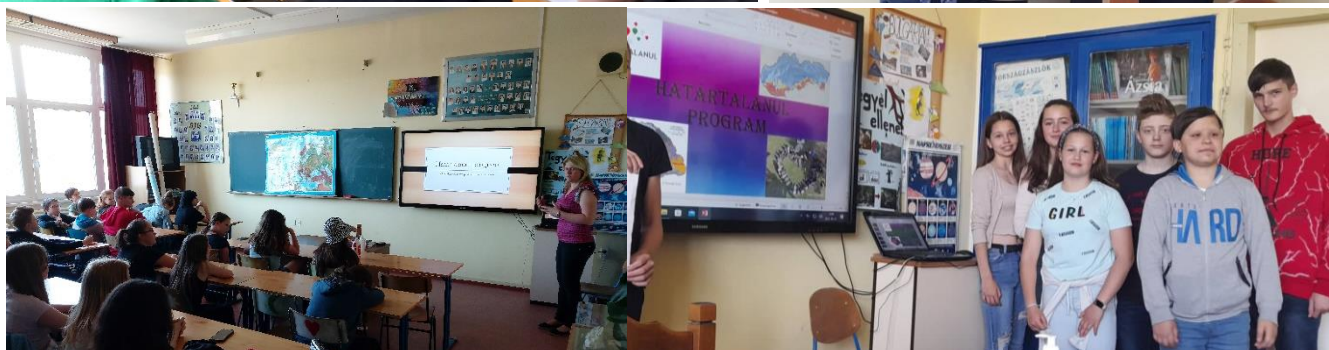

A **Határtalanul** a **nemzeti összetartozás operatív programja**, melynek keretében magyarországi iskolák tanulói az állam támogatásával osztálykiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyar lakta területein, így személyes tapasztalásokat szereznek a külhoni magyarságról. A mi iskolánkban a 7.d utazására vonatkozó pályázatot 2021. októberében nyújtottuk be, és a megnyert támogatást követően 2022. május 19-22. között tudtuk azt megvalósítani a mai Kelet-Szlovákiához tartozó Felvidéken.

Az utazást előkészítő órák során ismertettük a tervezett útvonalat, az útvonal kiemelt látnivalóit, a látnivalókhoz kapcsolódó fontos történelmi - földrajzi és kulturális vonatkozásokat. A történelem és földrajz órák során megismertettük a diákokkal a közös múlt, az egységes magyar tudomány és kultúra vonatkozásait.

Előkészítő órákon 2022. április 22-május 16.

A tanulmányi kiránduláson a 7. d osztály 25 résztvevőjét 3 tanár, Berencsikné Gedeon Hajnalka osztályfőnök, Tóth Dóra pótosztályfőnök és Kuborczikné Tóh Edina vezette.

Az első nap reggelén a **Füleki várban** jártunk, mely egy tekintélyes vulkáni bazaltkúpra épült, és néhány jelentős méretű bástya, egy nagy torony és sziklába épült vastag falai maradtak fenn. A Palócföld legnagyobb várának szerepét a török elleni védelemben kell kihangsúlyozni. 1682-ben itt kiáltották ki királlyá Thököly Imrét, miután bevette Füleket. Sajnos Thököly a várat felrobbantotta, így romos lett, ám napjainkban reprezentatív felújítás alatt áll. A művészettörténet szempontjából figyelemre méltó, hogy Füle a középkori várépítés szép példája. Jelenleg a Vármúzeum magyar igazgatónője, Titton Viktória régész 2018 óta irányítja a középkori feltárási munkálatokat. A vár közvetlen környékén ezüst tallérok, csontlemezeket, kerámiákat, érméket, fegyverrészeket és csempedarabokat is találtak. A múzeum gazdag kiállítási anyaggal rendelkezik.

Fülek várának látványos romjainál 2022. május 19-én

Az első nap következő állomása **Ajnácskő** szintén bazaltkúpra épített, a Karancs-Medves vidék Nógrád-Novohrad Geoparkhoz tartozó csodaszép egykori középkori védelmi várom volt. A természeti rezervátumként védett Vár-hegyre rövid, meredek túrával jutottunk föl. A festői környezetben és a gyönyörű időben emlékezetes perceket tölthettünk el. A vár nevét Hajnácskáról, Huba vezér lányáról kapta, akinek Ajnácskót apja ajándékozta.

Az ajnácskői vár kapubejáratánál

Ajnácskő csodálatos környékén szívesen időztünk volna még.

Az **almágyi magyar tanítási nyelvű Alapiskola és Óvoda** meglátogatása valódi meglepetést okozott számunkra. A szívélyes fogadtatás, a találkozás a hetedikes diákokkal mindannyiunk számára kivételes élményt jelentett. A közös történelem fölidézésével erősödött a kötődés a határ két oldalán élő diákok körében. Az ismerkedést apró ajándékok átadása, jelképes megvendéglés, rövid, kölcsönös bemutatkozás, közös éneklés, táncolás, játék és fotózás segítette.

Az első nap délutánjának csúcspontja a Világörökséghez tartozó **Gombaszögi-barlang** bejárása volt. A **Gömör-Tornai-karszthoz** tartozó gombaszögi speleoterápiás gyógy- és cseppkőbarlang 3 méteres szalmacseppkövekkel ékesített járatai lenyűgözték a látogatókat, ahol magyar nyelvű idegenvezetést is hallhattunk a helyhez fűződő legendáról és a cseppkőképződés folyamatáról.

A nap végén **Krasznahorka várához** érkeztünk. A 2012-ben történt leégés óta a vár ugyan még mindig zárva, de kívülről impozáns látványt nyújt, ami sokat sejtető, jelentős várkastély képét mutatja. Különösen emlékezetes volt Krasznahorkaváralján egy magyar tulajdonos, az András panzió melegszívű vendéglátása.

Krasznahorka híres vára

A második nap reggelén **Tornaváraljára** indultunk, ahonnan a tornai várhoz fél órá, közepesen nehéz gyalogtúrával jutottunk föl. A vár már a tatárjárás idején is állt. Bebek mondája szerint az egyik Bebeknek nem születtek fiai, így Krisztina és Katalin örökölte a tornai birtokot. A helyi idős emberek, ha vihar van, még ma is mesélik, hogy Krisztina szelleme kísért a falak között. Az évszázadok alatt a vár több ostromot is túlél, végromlását a 17. századi csatározások okozták.

A tornai vár romjai

A második napon jutottunk el a Tornai vártól 40 km-re fekvő **Kassára**. Kassán kellemesen élénk, pezsdítő nagyvárosi hangulat ejtette rabul a kirándulók szívét. A **Szent Erzsébet dómja** és benne **II. Rákóczi Ferenc** sírjának meglátogatása, megkoszorúzása mindannyiunknak megrendítő volt. A későgótikus Szent Erzsébet székesegyház Európa egyik legszebb, Szlovákia legnagyobb és a középkori magyar építészet egyik legkimagaslóbb példája. 1520-ban fejezték be a nagyméretű, háromhajós csarnoktemplomot, amit utoljára 1877 és 1896 között Steindl Imre tervei szerint építettek újjá. A több, mint 11 m magas gazdagon csipkézett szárnyasoltár központi alakja Mária a gyermek Jézussal, kétoldalt a két Szent Erzsébet. Az oltárszárnyakon 48 táblaképen szerepel Árpád-házi Szent Erzsébet és Mária élete, Jézus Krisztus szenvedéstörténetének jelenetei, a Mária látogatása oltár, Szent Annával és három családjával. A dóm kriptájában II. Rákóczi Ferenc fejedelem sírját koszorúztuk meg. Sétáltunk Kassa gyönyörű óvárosában, ahol egy idősebb asszony meghatóan énekelt a gyerekeknek magyar népdalokat, majd eljutottunk az újra rekonstruált Rodostói ház kertjébe, ahol II. Rákóczi Ferenc fejedelem szobrát szintén megkoszorúztuk.

II. Rákóczi Ferenc fejedelem sírjának és szobrának megkoszorúzása Kassán

A harmadik napon **Nagymihályra** utaztunk, ahol az egykori magyar tulajdonos, a Sztáray család kastélyparkját tekintettük meg. Az épület eredetileg saroktornyokkal ellátott gótikus stílusú volt, amely a Laborec folyón át ívelő hidat és útvonalat védte. A vár egész külsejét először a reneszánsz átalakítás változtatta meg, majd a 19. században végrehajtott klasszicista átalakítás során nyerte el mai külsejét. A homlokzat jelentős művészi eleme az emeleten levő erkélyes árkád. Legendája a titokzatos földalatti folyosó és a fehér asszony legendája. A Sztáray család gyakran megfordult az uralkodói udvarban. Sztáray Irma I. Ferenc József feleségének, Erzsébet királynénak – Sissinek – az udvarhölgye volt. Sztáray János Fülöp pedig Mária Terézia legkedvesebb udvarhölgyének, Migazzy Borbálának volt a férje.

A nagymihályi Sztáray kastély

A harmadik napon a következő megállónk **Homonnán** volt. A Kassától keletre fekvő egykori magyar területeken kifejezetten történelmi műemlék kastélyok és múzeumok megtekintése volt a cél. Homonnán az egykori **Drugeth - Csáky - Andrássy kastély** igazi turista látványosság. A kastély a legszebb magyar, Versailles mintáját követő műemlékeink első soraiba illeszthető főúri, a császári család fogadására is alkalmas rezidencia volt. A homonnai reneszánsz és barokk kastély mai, 2019-től felújított formájában is fejedelmi pompát mutat, ahová az elmúlt években a felújítások idején Habsburg György is ellátogatott. A kastélyban angol nyelvű idegenvezetésben volt részünk, ma városi múzeum. Falait magyar királyok portréi díszítik. A galériában I. Istvántól Mária Teréziáig számos uralkodó portréja található.

A Homonnai Andrássy kastély

Mezőlaborról, a Felvidék egyik leginkább keletre fekvő településéről származott **Andy Warhol** a világhírű modern képzőművész, „a pop art királya”, akinek a szülei innen vándoroltak ki Amerikába. Warhol, eredeti nevén Andrej Varchol, már Amerikában született 1928-ban, Pittsburgh-ben. Andy Warhol tiszteletére itt rendezték be azt a mai szlovák, világszínvonalú és az egyetemes művészettörténet szempontjából rendkívül kiemelkedő múzeumot, amely a művész legjelentősebb munkáinak gyűjteményét mutatja be a látogatóinak.

Andy Warhol amerikai pop art képzőművész múzeumát is meglátogattuk Mezőlaborcon

A negyedik napon **Eperjes** történelmi belvárosában sétáltunk utoljára. Az impozáns városközpont a felvidéki magyar városok tipikusan elnyújtott alaprajzával jellemezhető, ahol a leginkább meghatározó késő gótikus és barokk polgárházakat és szakrális épületeket láttunk. Ilyen volt a **Rákóczi-ház**, II. Rákóczi Ferenc fogságának helyszíne, amit meg is koszorúztunk. Meglátogattuk a műemlék templomokat, és a legszebb gótikus Szent Miklós társszékesegyházat is.

Eperjesen, a Rákóczi háznál emlékszalagot helyeztünk el.

A felvidéki kirándulás életre szóló tapasztalatokat jelentett a hetedikesek számára. Tapasztalatokat szereztünk a magyarság történelmi és földrajzi helyzetéről. A diákokban tudatosítottuk, hogy a magyar nyelv használata és a magyar kultúra egységesen jelen van az egész Kárpát-medencében a Felvidéktől Kárpátalján és Erdélyen át egészen a Délvidékig. Hagyományainkra, magyarságunkra, nyelvünkre, kultúránkra, építészetünkre, és művészetünkre mindig és mindenhol büszkének kell lennünk. A felvidéki utazás nyomán számtalan helyszínt bejárva sikerült a diákjainknak megmutatni, hogy a magyarság határainkon kívül is létező, élő, megmaradásra, megőrzésre és tiszteletre méltó egység. Láttuk, hogy Trianon után 100 évvel is magától értetődő a magyar nemzet jelenléte, nyelve és kultúrája a mai Szlovákia területén is. Az almagyi magyar nyelvű általános iskolában ugyanolyan tanulókkal találkozhattunk, mint akik Magyarország mai területén járnak iskolába. A határainkon túl élő magyarok nemzeti identitásukat sokkal intenzívebben és tudatosabban élik meg. A felnőttek személyes példája nyomán a gondolkodó fiatalok magyarságukat tudatosabban vállalják föl. Azonban azt is láttuk, hogy Kassán, de különösen Kassától keletre egyre jobban elhalványulnak a magyarság emlékei, és már legföljebb csak az idősebb korosztályból beszélnek egyre kevesebben a magyart. Voltak, akik azt állították, hogy még a nagyszüleikkel magyarul beszéltek, és fiatalabb korukban sokat jártak Magyarországra, de ez ma már sajnos alig jellemző.

A koronavírus járvány miatt és a **Magyarság Házának** megújítása miatt nem utazhattunk Budapestre, de a Magyarság Házának megbízásából 2022. június 13-án **Lőrincz P. Gabriella** költő és író látogatott el iskolánkba és tartott rendhagyó irodalom órát a gyerekeknek. Az órán sokat hallottunk a nógrádi származású művésznő szülőföldhöz való kötődéséről, az irodalom szeretetéről a személyes példamutatásról.

